

HAKLIK NORBERT

Tom Hanks a vizek felett

Borsody a Radešín nevű cseh falucska közelében, 2011. augusztus 7-én, reggel hét óra után ismerkedik meg Tom Hanksszel. Hanks cseh állampolgár, tűzoltó, és a Cseh Felföld, a Vysočina fölött lebeg. Logikus tehát, hogy megismerkedésük pillanatában Borsody is a Vysočina fölött lebeg.

A történet azzal kezdődik, hogy Borsody és párja, Viola valami emlékezetes és szokványosnak legkevésbé sem nevezhető ajándékkal akarja meglepni Chadot negyvenedik születésnapjára. Chad az Egyesült Államok déli részéről keveredett Csehországba, és szabadidejének javát azzal tölti, hogy igyekszik minél több európai országba ellátogatni. Negyvenet már sikerült kipipálnia a listán. Borsody ugratja is néha a villámurizmus kapcsán, mondván: ha tartja a megszokott ütemet, akkor hamarosan majd olyan államokkal lesz kénytelen beérni, mint például a Dnyeszter Menti Köztársaság, Azerbajdzsán Európához Sorolt Területei, vagy éppen Hegyi-Karabah.

Chad tériszonyban szenved, ami azonban legkevésbé sem tántorítja el attól, hogy havi rendszerességgel repülőgépre szálljon. Amíg valami szilárd térelválasztó elem van közte és a mélység között, addig semmi gond – mondogatja, amikor pedig nincsen ott, akkor meg úgymint mindegy. Hajdan, katonaként, az ejtőernyős gyakorlatok során megtanulta: a legrövidebb út ahhoz, hogy ismét szilárd talajt érezzen a lába alatt, ha gondolkodás nélkül fejest ugrik a mélységbe.

A születésnapi ajándék ötlete Violától származott. Violát, amikor megismerkedtek, Borsody előszeretettel bosszantotta az Amazon Punkt Dé É becenévvel, főleg amikor előtört a lányból a slágfertig kelet-berlini frajlájn. Ők ketten a tökéletes munkamegosztás modelljét alakították ki. Viola felkutatja az interneten a magukat angolul vagy németül is hirdető dél-morvaországi hőlégballonos cégeket, utána pedig Borsody, aki eredményes telefonos tárgyalásokat képes folytatni némelykor olyan nyelveken is, amelyeket nem beszél, lazán megegyezik a részletekről a léggömb-tulajdonossal. Az odajutás mikéntjéről Susanne gondoskodik. Susanne Kölnből kiindulva, franciaországi és svájci állomásokon keresztül keveredett Brünnebe, ahol francia nyelvórákat ad, valamint üzleti tanácsadó céget tart fenn. Havi rendszerességgel keresztül-kasul száguldozik Európán, és vezetői tréninget tart üzletembereknek (egyértelműen a frankofón úti célokat és megrendelőket részesítve előnyben).

A megvalósítás utolsó fázisának sikeréért Naomi felel. Naomi egy új-zélandi cég közép-európai kirendeltségét létrehozandó érkezett a Cseh Köztársaságba, és pá-

ratlan tehetséggel vonja magára környezetének figyelmét anélkül, hogy egy pillanattig is tolatkodó lenne. Ebben persze utánozhatatlan új-zélandi akcentusa is segítségére van: az angol szavak kimondásakor a bennük előforduló magánhangzók mindegyikét következetesen valamely másikkal cseréli fel, összezavarva a konyhaangolt beszélőket. Naomi a figyelemfelkeltésen kívül az érdeklődés lebilincselésében is jeleskedik: egyetlen széles, érdeklődő mosollyá átlényegülve gondoskodik arról, hogy a szűk baráti társaság aktuális szabadidős programját zseniális helyismereti adalékokkal tegye teljessé. A csak bennfentesek által ismert titkokat örömmel osztja meg barátaival – lett legyen szó tárlatvezetőről, pincérről, állatgondozóról, a Káposzta téri piac kofáiról, a brünni víztározó hajójáratának kormányosáról vagy cirkuszi állatidomárról.

A siker személyi feltételei tehát adottak. Némi rizikóval, külső tényezőkkel azonban Borsodyéknak mindenképpen számolniuk kell. Például a kérlelhetetlen időjárással. A meteorológusoknak is nevezett időjósok az utazás eredetileg tervezett időpontjára, szombatra vihart jósolnak a Vysočina felett. A hőlégballonos cég képviselője felhívja Borsodyt, és a vasárnap reggeli időpontot javasolja, a várható száraz idővel és a léghajózás szempontjából ideálisnak mondható enyhe szellővel. A módosítást Borsody gondolkodás nélkül elfogadja.

A soron következő kihívást a Chad által loCzech névre keresztelt jelenség jelenti, amely a logicnak (magyarosan: a logikának) a helyi verziója szeretne lenni. Az ominózus vasárnap reggel, hat órakor, öblös ásítások és álmos szemdörgölések közepette mindenki felsorakozik a Susanne által bérelt villa előtt, ahová a frankofil német leányzó a taxit rendelte. Susanne külön felhívta a taxis cég figyelmét arra, hogy öt utassal kell számolniuk, tehát legalábbis kisbuszt küldjenek. A kisbusz helyett (jó pár perc késéssel) befut egy Škodovka, amelynek öt ülése közül az egyiket maga a sofőr foglalja el. A taxisnak szemlátomást meg sem fordul a fejében, hogy Borsodyék azért nem szállnak be az autóba, mert valami nincs rendjén. Susanne pár percnyi várakozás után megkérdezi a sofőrtől, mikorra várható a kollégája a másik autóval. A bérkocsi-vezető erre meglepetten közli, hogy második autóról szó sincs, neki a diszpécser csak annyit mondott, hogy egy ötszemélyes kocsit rendeltek. Erre Susanne rövid fejtegetésbe kezd arról, hogy mi a különbség az „öt személyes autót rendelni” és az „öt személyre rendelni autót” között. Ezt Borsody kiegészíti egy kis kézen számolási gyakorlattal, a hatodik, nem létező ujjhoz társítva a kérdést: „A to tady jste vy, pane řidiči, že ano?” (Vagyis ez itt Ön volna, sofőr úr, nemde?) A taxisofoőr e kérdés hallatán hátradől a vezetőülésben, két kezét összekulcsolja maga előtt, réveteg tekintettel mered a brünni pirkadatba, aztán bölcsen bólogatva kijelenti:

– Ez már bizony probléma.

– Probléma, de nem a miénk, hanem az önöké. Lássuk, hogyan oldják meg. Negyvenöt perc múlva Radešínben kell lennünk. Ötünknek. Akár egy sofőrrel, akár kettővel. Akár egy taxival, akár kettővel – helyezi el Borsody tárgyalópartnerének logikai horizontján a kézenfekvő megoldási opciókat.

Ha Borsody nagyapja kevéssel korábban, vagy éppenséggel kissé később sebesül meg a keleti fronton, akkor hősi keresztanyja – édesanyjának néhai legidősebb nővére – nem reked kisgyerekként Nagyváradon. Ám úgy hozta a sors, hogy a jó öregot valamikor 1944. első felében hagyta cserben a hadiszerencse (vagy pedig, más szemszögből szemlélve ugyanazokat az eseményeket, mentette meg attól, hogy hősi halottként végezze valahol keleten). Az év közepén a nagyváradi katonai kórházban lábadozott gránátsrapnelek okozta sérüléseiből (a repeszek egyike magával vitte bal kezének mutatóját, a többi pedig az oldalában és a hátában landolt).

Borsody időmeghatározása itt csak hozzávetőleges, a támpontot hozzá pedig nagymamájának elbeszélései szolgáltatják, amelyek arról szólnak, hogy elvonatoztak Váradra négy év körüli keresztanyjával nagyapját meglátogatni, ám ottlétük során a szövetségesek megbombázták a vasútállomást, így aztán várakoztak néhány hetet, hogy kitapasztalják, mennyire intenzívek a bombatámadások, illetve hogy mennyire kockázatos egy fiatalasszonynak és egy karonülő leánykának nekivágni a százötven kilométeres útnak. Kalandos út lehetett: gyalogszerrel, katonai teherautókra, valamint szekerekre kéredzkedve jutottak nagy nehezen haza Tiszadobra.

A háznak, ahol élete első éveit Borsody édesanyja is töltötte, már nyoma sincs, a mellette álló fűzfa, ami árnyat vetett neki hajdanán, ma is él és virul. A nagyváradi vasútállomást a Frantic Joe hadművelet keretében 1944. június 2-án bombázták a Royal Air Force gépei, tehát amikor Borsody elképzeli nagymamáját huszoneves anyaként, gyermek keresztanyját kézen fogva egy poros földúton gyalogolni valahol a magyar Alföldön, akkor a kép mindig július végi-augusztus elei hőség kíséretében jelenik meg előtte. Borsody azt is tudja: ha kicsit máshogyan bombáznak, akkor az ő édesanyja sem foganhat meg nyolc és fél évvel később, és a történetünk is tárgyatlanná válik, lévén, hogy akkor nincs Borsody, aki a léghajóba szálljon.

A hőlégballon két embernyi plasztik göngyöleg volt egy teherautó platóján, amikor Borsodyék a radešíni kastély előtti felszállóhelyre értek. Mintegy harmincan bárméskodtak a jármű körül, további tízegynéhányan a luftballon körül szorgoskodtak. Leemelték a kocsi platójáról, és elkezdték kiteríteni az óriási, tarka parenyica sajtához hasonlatos göngyöleget, színpompás plasztik szőnyeget formázva belőle, amely egyre hosszabban nyújtózott a kastély felé. Borsodyék azt furcsállották, hogy miért kell ekkora tér a felszálláshoz (a kastély előtti tisztás másik oldala ugyanis legalább száz lépésnyire volt tőlünk), illetve hogy mit keres ennyi ember az attrakció helyszínén. Sok idejük nem maradt e kérdések megvitatására, mert hozzájuk csapódott egy, szemlátomást csak a húszas éveinek legelején járó fiatal srác, aki addigi viselkedése alapján igen fontos szereplőnek tűnt a hőlégballon-röptetés lebonyolításában. Honza a léggömb-gyártó cég tulajdonosának kisebbik fia volt, maga is ballonröptető (előbb tanulta meg az efféle égi járművek irányítását, mint autót vezetni). Kiváló angolját Amerikának köszönheti, ott volt cserediák – így magyarázta Borsodyéknak, majd széleseben ismertette, hogy az övék a legnagyobb hőlégballon

Csehországban. Világviszonylatban is az első öt között tartják számon – húzta ki magát büszkén. Felfújt állapotban egy tízemeletes panelházat is gond nélkül el tudna rejteni a kupolájában, tízrekeszes kosarában pedig akár negyven ember is utazhatott.

Amint Honzáék befejezték a göngyöleg kinyújtóztatását, nekiálltak, hogy oldalirányban is kiteregessék a ballont. Közben a segítőkész kezek leemelték a teherautó platójáról a gondolat, rögzítették a kosáron a gázpalackokat és az égőfejeket, aztán oldalra fordították a vesszőből font tákolmányt, hogy a teteje a léggömb szája felé nézzen, és nekiálltak, hogy megtöltsék a ballont forró levegővel. Ez egy jókora szélgéppel történt. „Mint a filmforgatásokon” – jegyezte meg Viola, akit a nézelődés során Borsody mindvégig szorosan magához ölelt: a lány kissé nehezen viselte a kora reggel hűvösét. Violának azonban nem kellett sokáig cidriznie – hamarosan ugyanis két fiatalember a léggömb szájához lépett, kétoldalt a magasba emelték a peremét, hogy könnyebben áramolhasson bendőjébe a forró levegő, Honza pedig felcsavarta az égőfejek lángját. Oly erősen csapta arcon a nézelődőket a hóhullám, hogy önkéntelenül is hátrébb léptek a kosártól. Pár perc múlva a kiterített léggömb teteje lassan, de biztosan emelkedni kezdett. Először egy félbevágott körtére emlékeztetett, aztán elkezdett egészsé terebélyesedni. Ekkor egy fiatalember, aki feltűnően hasonlított Honzára, és egy hegedűt tartott a jobb kezében, visszaparancsolta a bámészkodókat, pár lépéssel a léghajó kosara mögé. A színes, egyre jobban kiterbélyesedő gömb lassan felemelkedett a földről, alaposan megfeszítette a szájától a kosárig húzódó köteleket és karabinereket, majd az oldalán fekvő gondola is elrugaszkodott a talajtól, és a vesszőkosár álló helyzetbe billent.

Borsodynak harminchat évet sikerült leélnie anélkül, hogy hazája területén háború dúlt volna. Pár száz kilométerrel délebbre született kortársai már kevésbé voltak szerencsések. Számtalan barátja és ismerőse élt azon a vidéken, ezért a maradék Jugoszlávia bombázása neki elsősorban a barátai bombázását jelentette. S mivel nem állt módjában megálljt parancsolni a hadműveleteknek, úgy próbált segíteni, ahogy lehetett. Például olcsó albérletet keresett Bojanának, a belgrádi szerb lánynak. Borsody a Délvidékről Budapestre települt költőbarát révén ismerte meg Bojanát. A poéta ugyanis néhány hét után már nehezen viselte, hogy náluk húzza meg magát a lány (aki szegről-végről a rokona is), és úgy gondolta: Borsody, aki a fővárosban tanuló, vidékről származó egyetemisták albérletről albérletre vándorló életét élte, bizonyára talál majd megfizethető és elfogadható színvonalú lakást a leánynak. Borsody később szerb leckékért cserébe magyar órákat adott Dejannak (ő a poéta vejének az unokatestvére). Dejan pár hónap tanulás után már komplex párbeszédet volt képes magyarul lebonyolítani, és amikor visszatért Újvidékre, Kosztolányi és Vörösmarty nyelvén számolt be magyar szomszédainak – és a költő Délvidéken maradt lányának – budapesti hónapjairól. Borsody néhány évvel később, egy szintén Budapestre keveredett, és magyarul tökéletesen tudó zentai szerb lány,

Jelena felkészítő óráinak hála, letette a középfokú nyelvvizsgát szerb nyelvből. Akkor még nem tudta, hogy pár esztendővel később ezt a tudást majd Csehországban fogja kamatoztatni, a világ egyik legnagyobb informatikai cégénél, az ex-jugoszláviai kollégák által erősített közép-európai ügyfélszolgálat csoportvezetőjeként. Borsody tehát a hatezerháromszázhárom tonnányi NATO-bombának és rakétának köszönheti szerb nyelvtudását.

Azonban ha most képzeletben eltávolítjuk a léggömbkosár tetejéről a gázpalack-tartó elemeket és a ballon rögzítésére szolgáló egyéb szerkezeteket, akkor a végeredmény felülnézetből erősen hasonlít a Csehországban oly népszerű, tíz palack szállítására alkalmas sörös kartonrekeszekre – egy hosszanti, valamint négy, merőleges belső válaszfal osztotta tíz, azonos méretű négyzetre a gondolat. A sörös kartonhoz hasonlatos módon a léggömbkosár esetében is kulcsfontosságú jelentőséggel bírt a helyes súlyelosztás: a kosár mindegyik részébe ugyanis három-három utast irányított a beszállást levezénylő Honza. Borsodyéknak a kosár egyik végében jutott hely, a hősnök és Viola által elfoglalt négyzet belső falának túloldalán pedig Susanne, Naomi és Chad várták az indulást. Aki már próbált megkezdett sörös kartonrekeszt szállítani, az jól tudja, mekkora jelentőséggel bír a helyes súlyelosztás. Igyál meg hatot a tíz sör közül, és a maradék négyet hagyd egymás szomszédságában a karton egyik végében – jó esélyed van rá, hogy a rekesz egy szerencsétlen pillanatban oldalra fittyen, kibillen a hordozó pánt alól, a palackok pedig szilánkokra törve végzik, egy habos sörpocsolyában. Célszerű az ilyen helyzetet elkerülni – Honza tehát hamarosan Viola és Borsody mellé parancsolt egy harmadik léghajózót, így lett teljes létszámú az ő rekeszük.

Az útitárs érkezését elsőként egy igencsak megapasztott tartalmú literes csatosüveg jelezte. A palackot egy ötvenesnek (és feltűnően ittasnak) tűnő, göndörfürtű férfi tartotta. Emberünk mondott valamit csehül, ezt Borsody eleinte alig értette – nem is annyira a szerény cseh nyelvismerete miatt, hanem inkább a jövevény artikulációs képességei okán. Ezen képességeket már alaposan kikezdte az addig elfogyasztott tetemes pálinkamennyiség. Borsody végül rájött: a férfiú azt szeretné, hogy fogja meg a palackot, amíg ő átlendíti magát a kosárperemen. A jövevény esetében persze a lendülési szándék azon a reggelen már a legnagyobb jóindulattal is csupán mászásnak volt nevezhető. A vesszőfonat innenső oldalán aztán, sűrű pálinkagőz-felhőket eregetve, botladozó nyelvvel elmotyogta, hogy ő Jaroslav, radešíni tűzoltó, majd kezet rázott Borsodyékkal, akik egyenként bemutatkoztak neki. Végül feléjük nyújtotta a pálinkásüveget: húzzák meg bátran megismerkedésük örömére. Borsody társainak szemlátomást nem nagyon nyerte el a tetszését az éhgyomorra, ráadásul cseh tempóban történő szilvapálinka-ivás ötlete, ezért Naomi bevetette az ilyen esetekre tartogatott, és többnyire eredményesnek bizonyuló csodafegyvert: Nerozumím česky – amihez Chad még annyit fűzött hozzá angolul: álmainak születésnapi ajándékai között nem szerepelt egy korán reggel merev részeg ismeretlen, mint útitárs. Ettől azonban igencsak felderült Jaroslav arca.

– Engliiiiisssh? – ordította vastag cseh akcentussal, az utolsó szótagot magán- és mássalhangzóstul derekasan megnyújtva. A következő pillanatban már Chad felé lendítette a pálinkásüveget: – You musst... driiiinnk!

Chad erre vágott egy grimaszt („egye fene, úgyis egyszer az életben ünneplem egy léggömb kosarában a negyvenediket”), aztán a szájához emelte, és jól meghúzta a pálinkásüveget. Jaroslav, a radešíni tűzoltó elismerően bólogatott, és Susanne felé fordult, hogy na most nála folytatja a kínálást. Abban a pillanatban Honza adott egy erős gázfröccsöt, öt-hat méter magas lángcsóva hasított a ballon belsejébe, az utasokat arcul csapta a hóhullám, megfeszültek a kosarat a léggömb szájával összekapcsoló hevederek, és a ballon elrugaszkodott a Vysočina földjétől.

Eleinte csak felfelé mozogtak, Honza gázfröccsei nyomán egyre feljebb és feljebb tornászva magukat az ébredező táj fölé. Aztán – Borsody becslése szerint jó harminc-negyven méternyi magasságban – elértek egy erősebb oldalirányú légáramlatot, mert a léggömb hirtelen meglódult, és elkezdett a falu széle felé sodródni.

Az utasok többsége már kezdte otthonosan érezni magát az újszerű helyzetben – s ehhez bizonyos mértékben a Honza valamint a hegedús srác által kiosztott pilseni és jihlavai sörök is hozzájárultak. Meglódultak a nyelvek, és Jaroslav, a tűzoltó is ráeszmélt, hogy a földtől való elrugaszkodásuk pillanatában elmulasztotta pálinkával kínálni a társaság többi tagját. Naomi nem kérette magát, hanem rögvest a szájához emelte az üveget, aztán Viola felé vándorolt a palack, a göndörfürtű útitárs pedig egyre szélesebben vigyorgott. Csakhogy Borsody kedvese határozottan tiltakozott a kínálás ellen.

– Csak emeld a szájadhoz a palackot, és gluggyogtasd meg, ha ügyes vagy és vigyázol, egy kortynyi sem megy le belőle – tanácsolta Violának Naomi, gondolván: ha ugyanúgy ejti a szavakat, ahogyan otthon, Új-Zélandon tenné, akkor úgysem érti meg senki más az ő kis társaságukon kívül. Helyesen gondolta, és Viola követte is a tanácsot. Susanne ugyanúgy fogadta el a kínálást, Borsody azonban – már csak a cseh szeszfőző mesterség és a kínáló iránti tiszteletből fakadóan is – apasztott egy bő fél decinyit Jaroslav zamatos házi szilvapálinkájából.

A légáramlat hamarosan kisodorta őket Radešín tavacskája fölé. Alattuk takaros, kertes házak sorakoztak, rálátással a tóra. A tavat, az egyetlen utcácskától eltekintve, körös-körül sűrű fenyves erdő szegélyezte. A léggömb ott lebegett a víz felett, mégis oly közel a parthoz, hogy a kosár pereméről könnyedén a fövényre lehetett volna pöccinteni a húszkoronás érmét. Jaroslav, a tűzoltó ekkor a kosár széléhez lépett, kihajolt a gondola pereme fölött, integetni kezdett a legközelebbi ház felé, és teli torokból kiáltozni kezdett:

– Jiříku, pod’ ven! (vagyis: Gyurika, gyere ki!) – és hamarosan megjelent a partra néző ablakban egy álmos férfiarc, az eget kémelve.

– Héj šéfe, nazdraví! – emelte főnöke köszöntésére a pálinkáspalackot Jaroslav, a radešíni tűzoltó, mire a férfiú a léggömb kosara felé tartotta mutatóját: – Počkej, kámoše! (Várjál, cimbora!) – aztán eltűnt az ablakból, hogy pár pillanat múlva maga

is egy literes üveggel a kezében jelenjék meg a kertre nyíló ajtóban. Jaroslav jó barátja és felettese, a helyi tűzoltófőnök a kert közepéig lépdelt, ott lekattintotta az üveg csatját, és a magasba emelte a palackot: – Nazdraví, Jarku, nazdraví, paní a pánové! (Egészségedre, Jarek, egészségükre, hölgyek és urak!) – aztán húzott egy isteneset a pálinkából. Erre a léggömb utasai is kerítették valami innivalót, ki-ki a magával hozott pezsgős palackot, egy-egy sört, vagy hasonlóképpen házi főzésű pálinkát, és ittak a helyi tűzoltóparancsnok egészségére. Jaroslav szemlátomást zokn vette volna, ha Borsodyék adósai maradnak azzal, hogy felettese egészségére emelik képzeletbeli poharukat, tehát gondoskodott arról, hogy ismét körbejárja a társaságot a pálinkás palack. Nyomatékosította is a kínálást:

– My šéf! You mussst!

Susanne-nak azonban a Naomi által javasolt ivásmímelő módszer ellenére is kezdett elege lenni az egyre gyakrabban ismétlődő kínálgatásból, és közölte a szívélyesen vigyorgó tűzoltóval, hogy neki bizony nem szabad alkoholt fogyasztania. Jaroslav ledöbbsent arckifejezése nem is lehetett volna beszédesebb: ugyan miért gyötri magát a kedves útitársnő efféle önsanyargató intézkedésekkel?! Susanne egyetlen szót sem szólt, csak a hasa elé tartotta tenyerét, és gyengéden megsimogattott egy láthatatlan, fél strandlabdányi ívet. Jaroslav, a radešíni tűzoltó tekintetét elfelhősítette a beletörődő lemondás. Nem telt el három másodperc, amikor új erőre kapva, felderült arccal és felvillanyozva Susanne valamint Chad felé emelte a pálinkáspalackot, és harsányan elrikkantotta magát:

– On the motheer, the fatheer and the babyyy! Mnoho štěstí!

Jaroslav alaposan meghúzta a palackot, majd Chad felé nyújtotta:

– You mussst, tatínku!

A rengeteg „you mussst!” már Borsody képzelőerejére is megtette a hatását. Amikor visszanyújtotta Jaroslavnak a palackot, Viola hősünk fülébe súgta: – Ha fel-tűznél egy sütőtököt egy karóra, ez a Jaroslav most már azzal is kedélyesen elbeszélgetne. – Ekkor döbbsent rá Borsody, kire is emlékezteti bodor hajú útitársuk, enyhén kopaszodó halántékával, a kissé krumpliszzerű orral, a lazán elálló fülekkel, a mosolygás közben szinte teljesen összeszűkülő, táskás szempárral.

Borsody megérintette a táj szemlélésébe belefeledkezett útitárs vállát, s amikor az feléje fordult, hősünk rámutatott, és így szólt:

– Tom Hanks!

Jaroslav szemlátomást elérte és kedvére valónak találta a tréfát, ugyanis hangozó hahotázás közepette vállon veregette Borsodyt, aztán a világ legtermészetesebb gesztusával feléje nyújtotta a pálinkásüveget. A kevésbé pityókos utasok látták rajta, hogy iszonyatos küzdelem árán formálja a szavakat:

– Misterrr directorrr! You mussst!

Nyolc hónappal a hólégballon-utazás után történt. Borsody Violával és Chad legjobb barátjával, Scottal ült a Sun Dial étterem egyik asztalánál, a Westin Peachtree Plaza

Hotel hetvenharmadik emeletén, kétszázhusz méterrel Atlanta felett. Bal oldalt Violát látta, illetve a háttérben, szinte karnyújtásnyira – hála az arányok által könnyedén megteveszthető emberi érzékeknek – a Sun Trust Plaza kétszázhatvanöt méternyi üveg-beton tornyát. Kissé távolabb, az atlantai csúcstartó, a háromszáztizenkét méter magas Bank of America Plaza huszonhárom karátos arannyal bevont csúcsoberiszkjén játszadozott a napsugár. A látványt, főleg így, Violával az előtérben, igencsak kedvére valónak találta Borsody, tehát gyakran fordította tekintetét az ablaküveg felé.

Az egyik ilyen odafordulásakor meglátta a repülőgépet. A távolról nézve aprócskának tűnő gépmadár a Hartsfield-Jackson nemzetközi repülőtér irányába ereszkedett lefelé, látszólag tyúklépésben, több száz méternyire Georgia napszitta földje felett – a Sun Dial asztala mellől szemlélve azonban éppen Viola szőke fürtjei mögött. Borsody képzeletének belső vetítővásznán – ahol a nagymama vándorol legidősebb gyermekével, Borsody leendő keresztanyjával az Alföld hőségében – megjelent egy másik étterem, egy másik asztal, ugyancsak eszméletlen magasságban az Újvilág földje felett. A háttérben, ugyancsak karnyújtásnyira, egy másik felhőkarcoló tornya. Az asztal körül ott ültek mindannyian: Borsody, Viola, Chad, szemközt Scott, Susanne és Naomi (az elmaradhatatlan mosollyal az arcán). Az ablaküveg mögött, fülsüketítő, egyre erősödő sugárhajtómű-visítás kíséretében előtűnt a repülőgép, orrát éppen az ő asztaluk felé irányítva. Észveszejtő sebességgel rabolta, valósággal habzsolta az egyre nagyobb felületet, mintegy felszámolta, mohón felzabálta a háttérben meghúzódó, egyre inkább zsugorodó városképet.

Borsody tudta, hogy a történeteknek csakis a könyvekben, illetve a mozivásznon van végük, konkrét befejezésük. A valóságban mindegyik végtelen, a történetek ugyanis egyetlen nagy, folyamatosan növekvő, széleseben táguló, határtalan univerzummá kapcsolódnak össze. Minden egyes könyv története tovább folytatódik minden egyes olvasójának életével-életében, valamint – hiányként jutva kulcsfontosságú szerephez – azok életével is, akik éppenséggel soha nem veszik kézbe ezeket a könyveket. S ahogyan a megírt könyveknek sorsa van, éppúgy sorsa van a meg nem írt, el nem mondott, vagy éppen félbehagyott történeteknek is, amelyek olykor egy-egy váratlan, mégis logikus sorsszerűséggel bekövetkező ponton összekapcsolódnak, és ugyanazon történetté egyesülve elnyerik beteljesülésüket, a folytatást.

Még gondolatban sem mocorgott a hőlégballon-utazás, amikor Borsody egy hétvégi bevásárló körút során megvette az *Extremely Loud & Incredibly Close* című kötetet (magyarul *Rém hangosan és irtó közel* cím alatt adták ki). Jonathan Safran Foer regénye hosszú hónapokig várt olvasatlanul Viola és Borsody könyvespolcán. Egy kisfiúról szól, aki megpróbálja felfejteni a szeptember 11-i terrortámadásban odaveszett édesapja élettörténetének a múlt homályába burkolózó részleteit. Borsody, miután elhelyezte a polcon a könyvet, teljesen megfeledkezett róla – csak akkor jutott az eszébe újra a regény, amikor pár hónappal a születésnapjához utána, óriási reklámhadjárat közepette bemutatták a könyv alapján forgatott mozifilmet.

Az egyik főszereplőt, a kisfiú néhai édesapját Tom Hanks alakítja, újabb kapcsolódási ponttal gazdagítva az összefüggő történetek végtelen mátrixát.

Borsody emlékezetében a hőlégballon-utazás további része egyetlen álomszerű, euforikus képkavalkáddá olvad össze – olyasvalamivé, mint ami a zenében a Strawberries album a The Damned-től, vagy a Beatles érett korszakának lemezei, amikor a négy gombafejű már nem azzal foglalkozott, hogy minél jobban szeresse a közönség a muzsikájukat, hanem csakis az érdekelte őket, hogy kedvükre való zenét produkáljanak (miközben tele voltak pumpálva különféle tudatmódosító szerekkel). Ha filmmé kellene fogalmaznia, Borsody az utasokkal teli gondola kistotálját váltakoztatná a kosárból eléjük táruló látvány nagytotáljával, illetve Tom Hanks arcának premier plánjával (a részeg cseh tűzoltó, Jaroslav szerepében), gondosan ügyelve arra, hogy – nem hangsúlyosan, de mindvégig kihagyhatatlanul és megkerülhetetlenül – az egyre apadó tartalmú pálinkásüveg is rendszeresen felbukkanjon a pörgő képsoron. Az utazás további része nem egyéb, mint egy szürreális kisfilm. Honza bátyjának hegedűszavára cseh népdalokat nótáztak az utasok az ébredező Vysočina felett, az augusztus reggeli nap korongjával a háttérben. Egy adott ponton Chad kedvéért felcsendült a *Happy Birthday to You*, amit a gondolában utazók mindegyike a maga nyelvén adott elő. Susanne franciául *Bonne fête à toi*-t énekelt, s mindehhez az égőfejekből előtörő lángcsóvák robaja szolgáltatott bizarr aláfestést. Volt úgy, hogy leereszkedtek az egyik tó víztükréig, olyanformán, hogy Honza – tökéletes érzékkel szabályozva az égőfejek szelepeit – percekig tartotta a léggömbkosarat olyan magasságban, hogy az éppen csak érintette a vízfelszínt. Földet érésük viszont úgy történt, hogy a lenti segítők a léggömb szállítására szolgáló teherautót (Honza bátyjának mobiltelefonon leadott utasításait követve) az egyik közeli műútra vezették, ott pedig komótosan leereszkedett a léggömb. Megérkezésük pillanata matematikailag is pontosan meghatározható volt, amennyiben úgy írjuk le, mint azt a pontot az időben, amikor a léggömbkosár alapja egybeforrt önnön árnyékának négyszögével a teherautó platóján.

Odalent fényképkészítés következett, végül azon utasok, akiknek a véralkohol szintje ezt még lehetővé tette, a léggömböt ismét plasztik gurigává csavarták fel, majd felgyeskedtek a teherautó platójára, a kosárvegyéből font gondola mögé.

Borsody utolsó emlékképe Tom Hanksról az, hogy a göndörfürtű férfi az indulni kész teherautó előtt áll, két karját krisztusi pózban tartja, hátát a kocsni elejének támasztja, jobbával a pálinkásüveget szorítja, és ezt kiáltja felé:

– Misterrr Directorrr, fotičku... You musst!

Borsody néha előveszi a fényképet, amit akkor, a kérésnek engedelmességgel, búcsúzóul készített. És amikor megpillantja a felvételt – háttérben a vysočini domokkal, előtérben a színes plasztik hengerrel, az alaposan megpakolt teherautóval, illetve a motorháznak támaszkodó, boldog-részeg Tom Hanksszel –, olyankor minden áldott alkalommal ugyanarra gondol: hogy milyen szerencsés fickó is ő maga!